

Aan: De gemeenteraad van Albrandswaard
Postbus 1000
3160 GA Rhoon

Datum: 6 maart 2017

Betreft: Jaarverslag RKC 2016 en Onderzoeksprogramma 2017

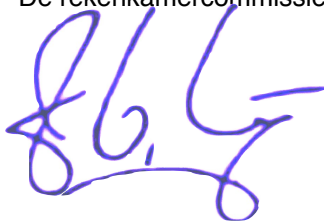
Geachte raadsleden,

Namens de Rekenkamercommissie bied ik u hierbij het jaarverslag 2016 en de onderzoeksvoornemens voor het jaar 2017 van de RKC aan.

De RKC kijkt tevreden terug op 2016. De geplande onderzoeken zijn uitgevoerd en hebben zinvolle bijdragen aan het debat in uw raad geleverd.

Desgewenst kan in een volgend periodiek overleg met de leden van de auditcommissie bij de inhoud van het verslag stilgestaan worden. Indien hieraan behoefte bestaat, lichten wij graag het jaarverslag en onze plannen voor 2017 toe.

Met vriendelijke groet,
De rekenkamercommissie Albrandswaard,

Jan-Willem Verheij
Voorzitter

Jaarverslag 2016
en
Onderzoeksvoornemens
2017
van de
Rekenkamercommissie
Albrandswaard

28 februari 2017

Inhoudsopgave

1. Invulling rekenkamerfunctie Albrandswaard	3
1.1 De RKC en de leden.....	3
1.2 Doel RKC en afstemming tussen raad en rekenkamercommissie	4
2. Onderzoeken	4
2.1 Afronding onderzoek sportaccommodaties.....	4
2.2 Onderzoek beleidsvrijheid Albrandswaard	5
2.2.a Hoofdconclusie	5
2.2.b Aanbevelingen aan college.....	6
2.2.c Aanbevelingen aan de gemeenteraad.....	6
2.2.d Bestuurlijke behandeling van het rapport 'de Knip'.....	6
2.3 Huishoudelijke hulp en wijkteams	7
2.3.a Bestuurlijke aanbevelingen	7
2.3.b Vinger aan de pols bij de WMO	8
3. Voornemens Minister BZK.....	8
4. Overige zaken.....	9
4.1 Afstemming met griffie.....	9
4.2 Lidmaatschap NVRR	9
5. Budget 2016 en realisatie 2016	10
6. Onderzoeksvornemens 2017	11

1. Invulling rekenkamerfunctie Albrandswaard

Sinds de invoering van de dualisering kent de rekenkamerfunctie een wettelijke grondslag. De rekenkamercommissie (RKC) van Albrandswaard functioneert sinds 1 oktober 2006.

De gemeenteraad van Albrandswaard heeft bij de oprichting van de rekenkamercommissie gekozen voor een onafhankelijke rekenkamerfunctie. Dit houdt in dat de leden van de commissie van 'buiten' de gemeente komen en geen lid zijn van de gemeenteraad.

1.1 De RKC en de leden

Sinds 11 mei 2015 is voor de RKC van Albrandswaard een nieuwe RKC-verordening vastgesteld. De onafhankelijke vorm van een rekenkamercommissie met alleen externe leden zoals die ook oorspronkelijk in 2006 werd ingesteld, werd gehandhaafd.

Bij het vaststellen van geactualiseerde verordening zijn de heren Verheij, van Eck en Leijs herbenoemd tot aan 1 januari 2019. De benoemingstermijn van het RKC-lid mevrouw van Ravesteyn kende een andere einddatum. Op 8 februari 2016 werd mevrouw van Ravesteyn door de gemeenteraad herbenoemd. De nieuwe tweede termijn eindigt op 22 februari 2022.

RKC benoemt een plaatsvervangend voorzitter uit haar midden, de heer Leijs vervult deze functie. De griffier zorgt voor administratieve afhandeling van facturen.

De RKC heeft voor ondersteuning van de vergaderingen en de uitvoering van kleinere onderzoeken een externe secretaris/onderzoeker aangesteld, de heer G. Gijzendorffen. Doel daarbij is het realiseren van een effectieve werkwijze en kostenbesparing waardoor er, gegeven het beperkte beschikbare bedrag, zoveel mogelijk onderzoeksbudget voor de inzet van externe expertise beschikbaar blijft.

De rekenkamercommissie is in 2016 tien maal bij elkaar geweest in een reguliere formele vergadering. Daar waar dit praktisch is, vindt er combinatie plaats met het bijwonen van commissie en/of raadsvergaderingen. Er vindt tussen de RKC-leden veel informeel (digitaal) contact plaats.

1.2 Doel RKC en afstemming tussen raad en rekenkamercommissie

'De rekenkamercommissie van de gemeente Albrandswaard doet onafhankelijk en professioneel onderzoek, gericht op de versterking van de controlerende taak van de gemeenteraad en van de publieke verantwoording aan de burger, met als doel de kwaliteit, effectiviteit, doelmatigheid en rechtmatigheid van het gemeentelijk handelen te bevorderen'.

De rekenkamercommissie vindt het belangrijk om goede contacten te onderhouden met het gemeentebestuur, de raad en de ambtelijke medewerkers. De auditcommissie van de gemeenteraad fungeert sinds de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2014 als gremium voor de afstemming tussen de gemeenteraad en de RKC. De RKC heeft in 2016 drie maal met de auditcommissie overlegd.

2. Onderzoeken

De RKC heeft gewoonlijk, mits financieel haalbaar, als doel om minimaal twee onderzoeken per jaar te doen. Eén onderzoek heeft in principe betrekking op het functioneren van de gemeente Albrandswaard, primair vanuit de optiek van de burger, en één onderzoek heeft in principe primair betrekking op het belang voor de gemeenteraad.

Op 18 januari 2016 werden de diverse opties voor onderzoek in 2016 in het overleg met de auditcommissie verkend. De leden van de RKC besloten na dit beraad tot onderzoek naar de beleidsvrijheid van de gemeente Albrandswaard en tot onderzoek naar enkele belangrijke aspecten van de WMO: de uitvoering van de huishoudelijke hulp en het functioneren van de wijkteams.

Om binnen budgettaire grenzen te blijven, werd besloten om het onderzoek naar de beleidsvrijheid van de gemeente in eigen beheer uit te voeren. Voor het onderzoek naar de WMO is na een offertefase de samenwerking met een extern bureau aangegaan.

2.1 Afronding onderzoek sportaccommodaties

Door het (vorige) college werden alle aanbevelingen die voortvloeiden uit het onderzoek van de RKC naar het beleid inzake sportaccommodaties en het voornemen om een nieuwe sporthal te bouwen, overgenomen. In de Commissie Beraad en Advies van 22 september 2015 werd het onderzoeksrapport door het Mulierinstituut en de RKC gepresenteerd. Vragen van raadsleden over het juist informeren van de raad en vragen over voor het onderzoek gehanteerde normen leidden tot een extra raadsinformatiebrief waarin nadere duidelijkheid werd verschaft.

Vanwege het aantreden van een nieuw gemeentebestuur was het niet mogelijk om het onderzoeksrapport en de aanbevelingen nog in 2015 voor de gemeenteraad te agenderen.

De bespreking van het rapport vond uiteindelijk in de Commissie Beraad en Advies plaats op 4 april 2016. De raadsleden stemden in met het voorstel van Wethouder Rombout om de aanbevelingen van de RKC in de nieuwe sportnota te verwerken. Bij de totstandkoming van deze nieuwe nota worden de sportverenigingen, sporters en inwoners zoveel mogelijk betrokken.

In Beraad en Advies van 9 mei 2016 werd de startnotitie voor de start van het beleidsproces voor de sportnota besproken. De gemeenteraad stelde de startnotitie voor het nieuwe beleid vast op 23 mei 2016. Volgens de planning in de startnotitie zal besluitvorming over de sportnota plaatsvinden in de periode april tot en met juni 2017.

De leden van de RKC zullen de inhoud van de nieuwe nota kritisch volgen met betrekking de opvolging van de aanbevelingen van de RKC.

2.2 Onderzoek beleidsvrijheid Albrandswaard

Bij het bespreken van de onderzoeksopties voor 2016 vroegen een aantal leden van de Auditcommissie zich af of de beleidsvrijheid van de gemeente door de BAR-samenwerking werd beperkt. Immers, de gemeente Albrandswaard heeft in het kader van de samenwerking met Barendrecht en Ridderkerk in 2014 ca. 90% van het ambtenarenapparaat ondergebracht bij de GR BAR. Voor het bewaren van de onafhankelijkheid en beleidsinhoudelijke autonomie heeft de gemeente Albrandswaard ervoor gekozen om een regieorganisatie (een bestuurlijke schil) voor de ondersteuning van het college op de Hofhoek te behouden. De vraag van enkele raadsleden was of met deze afsplitsing van het ambtelijk apparaat een gelukkig besluit was genomen.

Na het besluit van de RKC om het onderzoek in het programma op te nemen, werd het onderzoek door het RKC-lid de heer van Eck en de Secretaris van de RKC uitgevoerd. De onderzoeksvraag was: welke invloed heeft de BAR-samenwerking op de beleidsvrijheid en de uitvoering daarvan op de gemeente Albrandswaard? Voor de beantwoording van de vraag werden documenten geraadpleegd en interviews gehouden.

2.2.a Hoofdconclusie

De RKC concludeerde als volgt:

De belangrijkste uitkomst van het onderzoek was dat de 'knip' in het ambtelijk apparaat goed was belegd en geen van de interviewden terug zou willen naar de oude situatie. Er waren geen aanwijzingen gevonden dat de beleidsvrijheid van Albrandswaard door de BAR-samenwerking zou worden beperkt. Hoewel de wegen daartoe langer zijn en de flexibiliteit minder is, kan de gemeenteraad nog altijd eigen keuzen maken en eigen beleidsaccenten leggen. De constructie met een bestuurlijke ambtelijke schil in de vorm van een regieteam in

de directe nabijheid van het gemeentebestuur blijkt te werken. Het optimum is echter nog niet bereikt.

2.2.b Aanbevelingen aan college

Aan het college werd aanbevolen om het politiek/bestuurlijke primaat te versterken op een drietal punten:

1. Versnel het ambtelijk proces waar mogelijk;
2. Voorkom dat er door de BAR belangrijke beleidsinitiatieven worden genomen waarom niet is gevraagd;
3. Intensiveer de kwaliteitstoetsing die nu plaatsvindt op college- en raadsstukken alvorens deze 'de molen' in gaan;
4. Evalueer jaarlijks de omvang en samenstelling van het regieteam en bezie of vrij gekomen plekken vervuld moeten worden.

2.2.c Aanbevelingen aan de gemeenteraad

De aanbeveling aan de gemeenteraad was om het college op te dragen om nader onderzoek te verrichten naar de verrekensystematiek van de apparaatskosten BAR én de huidige verrekenmethode breed te evalueren. Naast de huidige problematiek van de personeelskosten verdient het verkrijgen van inzicht in het lange termijneffect van de verdeelmethode voor de positie van Albrandswaard tussen twee andere, in financiële temen steeds grotere gemeenten, aandacht.

Ten behoeve van de versterking van de positie van de BAR in Gemeenschappelijke Regelingen en Samenwerkingsverbanden werd aanbevolen om de voortgang van recent ingezette bestuurlijke initiatieven nauwgezet te volgen. Voor verdere versterking van de regionale positie van de BAR is draagvlak bij de drie gemeenteraden echter een noodzakelijke voorwaarde. Het is zaak dat de gemeenteraden van de BAR hier werk van gaan maken.

2.2.d Bestuurlijke behandeling van het rapport 'de Knip'

Uit bestuurlijke reactie bleek dat het college de aanbevelingen overnam betreffende de intensivering van de kwaliteitstoetsing, de jaarlijkse evaluatie van de gewenste omvang van het regieteam en de versterking van de financiële functie. De reactie over de gewenste versnelling van het bestuurlijk proces was minder duidelijk. Het bestuurlijk proces loopt kennelijk op rolletjes zolang er consensus is tussen partijen. Echter in het onderzoek was de RKC voorbeelden tegen gekomen zoals de Financiële Verordening en de WMO-

beleidsregels waar dit niet altijd het geval is. De problematiek en houdbaarheid van de verdeelsleutel zou door het college nader aan de raadsleden worden toegelicht.

Het onderzoeksrapport over de beleidsvrijheid werd gepresenteerd in Beraad en Advies van 31 oktober 2016. De aanbevelingen van de RKC werden vastgesteld door de gemeenteraad op 19 december 2016. Op 28 maart 2017 spreken de raadsleden in de auditcommissie in een besloten vergadering over de verdeelsleutel van de BAR.

2.3 Huishoudelijke hulp en wijkteams

Als tweede onderwerp voor onderzoek in 2016 werd gekozen voor onderzoek naar het functioneren van de huishoudelijke hulp en de wijkteams. Daar bij huishoudelijke hulp en de wijkteams veelal kwetsbare en afhankelijke burgers van Albrandswaard in het geding zijn, achtte de RKC het van groot belang dat de gemeenteraad goed was geïnformeerd over de kwaliteit van de uitvoering van het beleid en mogelijke daarin nog te realiseren verbeterpunten.

Het rapport werd in opdracht van de RKC opgesteld door het gerenommeerde onderzoeksbureau I&O Research. Op basis van de onderzoeksbevindingen werden de bestuurlijke aanbevelingen door de RKC tezamen met het bureau geformuleerd.

2.3.a Bestuurlijke aanbevelingen

De RKC deed de volgende aanbevelingen betreffende de huishoudelijke hulp:

1. Voer klanttevredenheidsonderzoeken uit zoals beschreven;
2. Bied duidelijkheid over uitvoering schouw;
3. Bespreek uitkomsten klanttevredenheidsonderzoeken en schouwen met zorgaanbieders en in de ambtelijke organisatie;
4. Communiceer via internet duidelijk over Vraagwijzer en het indienen van een melding omtrent huishoudelijke ondersteuning;
5. Betrek melders bij cliëntervaringsonderzoek Wmo;
6. Stroomlijn klachtenregistratie en werk aan positionering van BAR-dichtbij.

De aanbevelingen van de wijkteams waren:

1. Ga met stakeholders in gesprek over doelstelling(en) wijkteams;
2. Borg werkwijze door het beschrijven van het werkproces;
3. Investeer in bekendheid taakverdeling in netwerken;
4. Blijf in gesprek met wijkteammedewerkers over werkdruk en oplossingen;
5. Ontwikkel monitoring-instrumenten om de kwaliteit van de hulp inzichtelijk te maken.

2.3.b Vinger aan de pols bij de WMO

Uit de bestuurlijke reactie bleek dat het college alle aanbevelingen van de RKC ter harte nam. De RKC deed de aanbeveling aan de gemeenteraad om bij de uitvoering van de aanbevelingen vinger aan de pols te houden door het college op te dragen bij de rapportage over het klanttevredenheidsonderzoek 2017 tevens aandacht te besteden aan de opvolging van bovengenoemde aanbevelingen. Op 28 november 2016 werd het RKC-rapport gepresenteerd in Beraad en Advies. Op 30 januari 2017 stelde de gemeenteraad de aanbevelingen van de RKC vast.

3. Voornemens Minister BZK

Bij de begrotingsbehandeling 2015 van het Ministerie van Binnenlandse zaken werd de zogenaamde motie Fokke aangenomen. Deze motie riep op om met een actieplan te komen om meer gemeenschappelijke rekenkamers te bewerkstelligen. In een brief van de Minister van BZK van 7 juli 2015 werd naar de Kamer gereageerd. De Minister kondigde daarin het voornemen aan om met een actieplan te komen. Ook was het voorstel het wettelijk onderscheid tussen rekenkamers en rekenkamercommissies in de wet te schrappen. Daarnaast zou het niet meer mogelijk zijn dat raadsleden als lid van de RKC kunnen fungeren. De samenwerking tussen rekenkamers van gemeenten zal door de Minister worden gestimuleerd.

Op 28 november 2016 stuurde de Minister een brief naar de Tweede Kamer waarin de vragen van de kamerleden over zijn voornemens worden beantwoord. De Minister gaf in zijn brief aan vast te houden aan zijn oorspronkelijke voornemens.

4. Overige zaken

4.1 Afstemming met griffie

Voor de afstemming tussen griffie en RKC is een vaste functionaris, mevrouw Van der Matten, aangewezen. Voor de voorzitter en secretaris werkt dit zeer plezierig. In het afgelopen jaar vond tweemaal overleg tussen griffie en de RKC plaats om actualiteiten uit te wisselen en onderwerpen te bespreken die het onderzoeksprogramma van de RKC raken.

4.2 Lidmaatschap NVRR

De rekenkamercommissie onderhoudt contact met andere rekenkamers, is lid van de Vereniging van Lokale Rekenkamers (NVRR) en is geabonneerd op nieuwsbrieven. De NVRR biedt een platform aan alle gemeentelijke rekenkamers voor het uitwisselen van onderzoekservaringen en onderzoeksrapporten.

5. Budget 2016 en realisatie 2016

Omschrijving	Begroting 2016	Realisatie 2016	Toelichting realisatie
Presentiegelden voorzitter, leden en reiskosten	€ 5.640	€6.336	10x vergaderd in 2016, vergoeding cf. tabel en vergoeding cf. art. 8, lid 2 van de RKCverordening
Onderzoek	€17.440	€ 16.928	Onderzoek I&O (€ 13.800) , Knip
Secretaris	€ 5.900	€ 4.161	Opdrachten, voor- en nawerk vergaderingen
Representatie en vergaderkosten	€ 1000	€ 527	
Lidmaatschap en contributie	€ 600	€ 340	Lidmaatschap NVRR
Totaal	€ 30.580	€ 28.929	

Van het RKC-budget resteert een klein overschot van € 2.208. Dit is teruggevloeid naar de algemene middelen. De geringe overschrijding van € 696 op het onderdeel presentiegelden is binnen budget opgevangen. Vanwege het uitvoeren van onderzoek in eigen beheer was iets meer interne afstemming nodig.

De begroting van de RKC voor het jaar 2017 is met 1% verhoogd ten opzichte van 2016

6. Onderzoeksvoornemens 2017

Op 28 september 2016 spraken de leden van de rekenkamercommissie (RKC) van Albrandswaard met de leden van de auditcommissie over het onderzoeksprogramma van de RKC voor het jaar 2017. In het overleg kwamen de volgende voorkeuren naar voren:

1. Onderzoek naar de beheersing van het proces grondexploitaties (grex);
2. Onderzoek naar onderwijshuisvesting;
3. Onderzoek naar het beheer van het gemeentelijk vastgoed van de gemeente Albrandswaard;
4. Onderzoek naar de centrumontwikkeling van Rhoon. Dit onderwerp houdt de gemoederen al jaren bezig. Onderzoeksvragen hierbij kunnen zijn of het bestuurlijk proces goed is verlopen en of de raad optimaal wordt geïnformeerd. Het onderzoek kan leerpunten voor vergelijkbare ontwikkelingen voor de toekomst opleveren.

Voor het maken van een keuze lieten de leden van de RKC in de vergadering van 21 november jl. de voornoemde onderwerpen de revue passeren. Het beschikbare budget heeft in de afgelopen jaren geleerd dat er ruimte is voor een (relatief) groot onderzoek waarop externe onderzoekers kunnen worden ingezet en een klein onderzoek dat grotendeels in eigen beheer door de leden van de RKC wordt uitgevoerd.

De leden van de RKC besloten het onderzoeksprogramma 2017 als volgt in te vullen:

- Met inzet van externen het uitvoeren van onderzoek naar de wijze waarop de gemeente complexe ruimtelijke projecten oppakt en uitvoert en de wijze waarop de gemeenteraad en andere relevante belanghebbenden daarbij worden betrokken en geïnformeerd. De centrumontwikkeling Rhoon kan daarbij als casus dienen.
- Zoveel mogelijk in eigen beheer het uitvoeren van onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het proces grondexploitaties met daarbij de vraag of de gemeenteraad in voldoende mate is geïnformeerd om de kaderstellende en controlerende rol te vervullen.

Het kan zijn dat de actualiteit in 2017 de voorgenomen programma-invulling kan achterhalen. De leden van de rekenkamercommissie zullen de leden van de raad dan tijdig hierover informeren.

Met een brief van 28 november 2016 informeerde de voorzitter van de RKC reeds de leden van de gemeenteraad en het college van B&W over de inhoud van het onderzoeksprogramma.